

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถ ด้านการอ่าน การเขียนคำที่มีตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

Development of a Balanced Literacy Instructional Model to Enhance Reading and Spelling Abilities of Grade 1 Students

ประภาศรี เลพล¹

Praphasee Laypol¹

(วันรับบทความ 1 มีนาคม 2569, วันแก้ไขบทความ 22 มีนาคม 2569, วันตอบรับบทความ 2 เมษายน 2569)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเรื่องการอ่าน การเขียนคำที่มีตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2) สร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดป่าแดง ปีการศึกษา 2568 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 29 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบเรื่องการอ่าน การเขียนคำที่มีตัวสะกด และแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติ t-test

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัญหาด้านการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกดของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ผู้ปกครองและครูมีความต้องการรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน 2) รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการวัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ 2 เพิ่มเติมคำศัพท์ใหม่ ขั้นที่ 3 ตั้งใจฝึกอ่านคำ ขั้นที่ 4 เน้นย้ำอ่านเขียน ขั้นที่ 5 เพียรสร้างความรู้ใหม่ ขั้นที่ 6 ภูมิใจนำเสนอผลงาน ขั้นที่ 7 นำประสบการณ์ไปใช้ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด และรูปแบบมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ทั้งด้านการอ่านและการเขียน 3) หลังการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า นักเรียนมีความรู้และความสามารถด้านการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกดสูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านและการเขียนอยู่ในระดับดีทุกคน (ร้อยละ 100) และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการเรียนการสอน แนวสมดุลภาษา การอ่านคำที่มีตัวสะกด การเขียนคำที่มีตัวสะกด

¹ ครูชำนาญการพิเศษ, โรงเรียนวัดป่าแดง สำนักงานการประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3, toypapha@gmail.com
Senior Professional Level Teacher, Wadpadangschool Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the current problems and needs in developing an instructional model for reading and spelling for Grade 1 students; 2) to develop and determine the efficiency of a Balanced Literacy Instructional Model; 3) to investigate the effects of implementing the Balanced Literacy Instructional Model; and 4) to examine students' satisfaction toward learning management using the Balanced Literacy Instructional Model. The Participants were 29 Grade 1 students at Wad Pa Dang School during the first semester of the 2025 academic year. The research instruments included the Balanced Literacy Instructional Model, a handbook for implementing the model, , lesson plans, reading and spelling tests and a satisfaction evaluation form. Data were analyzed using mean, standard deviation, and t-test.

The research results revealed that 1) the current state of students' reading and spelling problems was below the national average. Parents and teachers expressed a need for a learning model suitable for the students' context. 2) The Balanced Literacy Instructional Model consisted of 5 components: principles, objectives, instructional processes, measurement and evaluation, and success factors. The model features a 7-step learning process: (1) Reviewing Prior Knowledge, (2) Expanding New Vocabulary, (3) Focused Reading Practice, (4) Reinforcing Reading and Writing, (5) Diligently Creating New Knowledge, (6) Proudly Presenting Results, and 7) Applying Experiences. The suitability of the model was evaluated at the highest level, and its efficiency exceeded the 80/80 criterion in both reading and spelling. 3) After implementing the model, it was found that students' knowledge and abilities in reading and spelling were significantly higher than before the intervention and exceeded the 70% threshold at the .01 statistical significance level. 4) Furthermore, all students (100%) demonstrated positive attitudes toward reading and writing at a good level, and overall satisfaction with the learning management was at a high level.

Keywords: Instructional Model, Balanced Literacy Approach, Reading Ability, Spelling Ability

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต เนื่องจากการอ่านและการรู้หนังสือทำให้เกิดความรู้ ความสามารถ และส่งเสริมให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ ประยุกต์ใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต ซึ่งหากผู้ใดมีความบกพร่องหรือขาดความสามารถในการอ่านการเขียนก็จะส่งผลให้เกิดความยากลำบากในการสื่อสารและการเรียนรู้ และจะเป็นปัญหาในการดำรงชีวิตต่อไปได้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 23 ข้อ 4 ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, 2542)

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ด้านการอ่านของผู้เรียนไทยยังคงเป็นประเด็นท้าทาย โดยพบปัญหาภาวะการเรียนรู้ถดถอย (Learning Loss) และผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในหลายพื้นที่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2567) โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ซึ่งมีบริบทความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม ส่งผลให้นักเรียนจำนวนหนึ่งมีปัญหาในการอ่านและเขียนคำที่มีตัวสะกด เนื่องจากไม่ได้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน

จากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการด้านการอ่านการเขียนของนักเรียนโรงเรียนวัดป่าแดง พบว่า ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสังกัดและระดับประเทศ สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนยังมีข้อบกพร่องในการอ่านและเขียนคำที่มีตัวสะกด ส่งผลให้ไม่เข้าใจความหมายของคำหรือเรื่องที่อ่าน รวมทั้งมีปัญหาในการเขียนคำที่มีตัวสะกด เช่น การเขียนไม่ครบองค์ประกอบ สับสนพยัญชนะท้าย หรือเขียนผิดจากคำที่ได้ยิน ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะภาษาในภาพรวมและความมั่นใจของผู้เรียน อย่างไรก็ตามนักเรียนมีความต้องการอ่านออกเขียนได้โดยเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่สนุกสนาน เช่น การใช้หนังสือที่มีภาพประกอบ เพลง เกม และแบบฝึกหัด ในส่วนของผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้ขาดการสนับสนุนด้านการอ่านการเขียนแก่ผู้เรียน อีกทั้งผู้ปกครองยังต้องการให้ครูจัดการเรียนรู้ที่สนุกและส่งเสริมให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ รวมถึงต้องการสื่อการเรียนรู้ เช่น หนังสือที่มีเสียงอ่าน และต้องการมีส่วนร่วมในการฝึกอ่านภาษาไทยร่วมกับบุตรหลาน สำหรับผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดป่าแดง พบว่ายังประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้เรียนมีความแตกต่างด้านพื้นฐานภาษา ความพร้อม และบริบทครอบครัว อีกทั้งการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันยังมุ่งเน้นการฝึกทักษะแยกส่วน ขาดการบูรณาการทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนอย่างสมดุล รวมถึงขาดสื่อและแนวทางการจัดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตอำเภอไชยปราการ จำนวน 26 คน พบว่า สภาพปัญหาและความต้องการดังนี้ ปัญหาการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกดอยู่ในระดับมาก ครูมีความต้องการรูปแบบหรือแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านกระบวนการเรียนการสอน เทคนิคการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด

จากสภาพปัญหาและความต้องการที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาษาของเด็กเล็กที่เรียนอยู่ระหว่างชั้นอนุบาล 3 ถึงนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา พบว่ามีการศึกษาใช้แนวการสอน

สมดุภาษาพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน แนวสมดุภาษาเป็นการสอนเน้นประสบการณ์ที่บูรณาการทั้งด้านการฟัง การดู การอ่าน การเขียน จัดกิจกรรมสนับสนุนด้านการอ่านการเขียนเพื่อพัฒนาความสามารถทางทักษะภาษาของผู้เรียน อีกทั้งการจัดการเรียนรู้แบบสมดุภาษาจะเกิดประโยชน์ และเกิดประสิทธิผลต่อการเรียนของผู้เรียนในหลาย ๆ ด้านด้วยกัน ดังที่ ชูติมา ขุนแสง และยงยุทธ ขุนแสง (2563) กล่าวว่า การสอนแนวสมดุภาษา คือ เทคนิคการจัดการเรียนให้เหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน บูรณาการทักษะการพูดสื่อความ การอ่านและเขียน ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนภาษาโดยตรง นับเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาระดับความสามารถทางทักษะภาษาในการอ่านออกเขียนได้ของผู้เรียนให้สูงขึ้น จากสภาพปัญหาด้านการอ่าน การเขียนภาษาไทยของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และแนวทางแก้ไขปัญหาด้าน การอ่านการเขียนภาษาไทยโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์และสร้างรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านการเขียนคำที่มีตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เรื่องการอ่านการเขียนคำที่มีตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน การเขียนคำที่มีตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน การเขียนคำที่มีตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษาเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน การเขียนคำที่มีตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนหมายถึง แบบแผนหรือโครงสร้างของการจัดการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ กระบวนการ และวิธีการสอนอย่างเป็นระบบตามหลักการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังที่ ทิศนา ขัมมณี (2561) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นสภาพลักษณะของการเรียนการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบ ตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือ รูปแบบจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ หรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ

องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

จากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน พบว่านักการศึกษา มีมุมมองที่สอดคล้องกันในโครงสร้างหลักของรูปแบบ โดย บุญเลี้ยง ทุมทอง เสนอว่าองค์ประกอบสำคัญประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ จุดประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

ซึ่งสะท้อนความเชื่อและทฤษฎีพื้นฐานที่นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายและแนวทางดำเนินการ (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2556) ขณะที่ กิรติ นันทพงษ์ ขยายองค์ประกอบเพิ่มเติมให้ครอบคลุมปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของการใช้รูปแบบในบริบทจริงรวมเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และปัจจัยสนับสนุน (กิรติ นันทพงษ์, 2565) สอดคล้องกับ สกฤตการ สังข์ทอง ที่เสนอองค์ประกอบในลักษณะเดียวกัน โดยเน้นความสำคัญของหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การประเมินผล และปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ (สกฤตการ สังข์ทอง, 2562) แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพควรมีโครงสร้างครบถ้วนทั้งด้านหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จ

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอน 4) การวัดผลประเมินผล 5) ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จ

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

รัตน์ บัสนธ์ (2567) ได้กล่าวถึงการพัฒนาวัตกรรมการศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือดำเนินการในแต่ละขั้นตอนโดยที่เป้าหมายสำคัญคือการได้นวัตกรรมการศึกษาที่เป็นต้นแบบสามารถนำไปใช้หรือแก้ไขปัญหาทางการศึกษาได้จริงมีขั้นตอนดำเนินงานเช่นเดียวกับการวิจัยและพัฒนาทั่ว ๆ ไปดังนี้

1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน หรือสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหรือการจัดการเรียนการสอน มีเทคนิควิธีดำเนินการคือ การสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารสิ่งพิมพ์ การสังเคราะห์งานวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ

2) การออกแบบ สร้าง และประเมินนวัตกรรมการศึกษา มีเทคนิควิธีดำเนินการดังนี้ จัดลำดับกำหนดปัญหา และความต้องการพัฒนานวัตกรรม ตัดสินใจเลือกและออกแบบนวัตกรรม สร้างนวัตกรรม ประเมินนวัตกรรม ปรับปรุงนวัตกรรม

3) การนำนวัตกรรมการศึกษาที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ โดยกำหนดแผนการทดลอง และดำเนินการตามแผนการทดลองที่วางไว้

4) การประเมินและปรับปรุงนวัตกรรมการศึกษา มีเทคนิควิธีการประเมินนวัตกรรมการศึกษาคือ การจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ซักถาม การรายงานตนเอง และการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นหรือความพึงพอใจ

จากการศึกษาขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมการศึกษา ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษาเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการรูปแบบการเรียนการสอน 2) สร้างและหาประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอน 3) ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน 4) ศึกษาความพึงพอใจของประชากรหลังจากที่ได้เรียนเรื่อง การอ่านการเขียนคำที่มีตัวสะกดโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา

ความเป็นมาและความหมายของแนวสมดุลภาษา

แนวคิดสมดุลภาษา (Balanced Literacy) มีพัฒนาการจากการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาในประเทศนิวซีแลนด์ช่วงราว พ.ศ. 2493 อันเนื่องมาจากปัญหานักเรียนอ่านเขียนไม่ได้ โดย Marie Clay ได้พัฒนาแนวทางการสอนซ่อมเสริมผ่านโครงการอ่านเช่น Reading Recovery โดยใช้หนังสือเล่มเล็กและกิจกรรมภาษาอย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาทักษะอย่างเป็นระบบ ต่อมาแนวคิดดังกล่าวพัฒนาเป็นแนวสมดุลภาษาที่ผสมผสานการสอนที่เน้นทักษะและความหมายเข้าด้วยกัน (อารี สันทรวี, 2550) สอดคล้องกับแนวคิดของบุษบา กรุดประโคน (2563) ที่มองว่าสมดุลภาษาเป็นการบูรณาการระหว่างแนวธรรมชาติและการสอนแบบ

แจกลูกสะกดคำ ดังนั้น แนวสมดุภาษาจึงหมายถึงการจัดการเรียนรู้ภาษาอย่างครบทุกด้าน ได้แก่ ฟัง พูด อ่าน เขียน ดู และนำเสนอ โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการแนวสมดุภาษา

แนวสมดุภาษามีหลักการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความสามารถด้านการรู้หนังสือของผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยเน้นการจัดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านประสบการณ์การอ่านที่หลากหลายและการใช้วิธีการสอนที่ผสมผสานทั้งด้านทักษะและความหมาย (Fitzgerald, 1999) ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมที่ทำนายและใช้การประเมินระหว่างเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (Fresch, 2017) รวมถึงสร้างความสมดุลทั้งด้านสื่อการอ่าน ทักษะภาษา การจัดกลุ่มผู้เรียน และบทบาทของครูและผู้เรียน (Reif & Heimburge, 2007) ดังนั้น หลักการแนวสมดุภาษาจึงมุ่งจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง ดู พูด อ่าน และเขียนอย่างสมดุล ผ่านสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับบริบทผู้เรียน พร้อมการประเมินตามสภาพจริงเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านและการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ

การเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา

การจัดการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษาเป็นแนวทางที่มุ่งพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนอย่างบูรณาการ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง (อารี สันทนต์, 2550) แนวทางดังกล่าวประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ เช่น การอ่านให้ฟัง การอ่านร่วมกัน การอ่านกลุ่มย่อย และการอ่านอย่างอิสระ ซึ่งช่วยส่งเสริมความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์ และความคล่องแคล่วในการอ่าน ขณะเดียวกันยังส่งเสริมการเขียนผ่านการเขียนแบบมีแบบอย่าง การเขียนร่วมกัน และการเขียนอย่างอิสระ เพื่อพัฒนาความสามารถในการถ่ายทอดความคิดเป็นลายลักษณ์อักษร (Tompkins, 2014) นอกจากนี้การจัดกิจกรรมเรียนรู้คำศัพท์ การสะกดคำ และการสร้างหนังสือทำมือ ยังเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาความรู้ด้านภาษาอย่างเป็นระบบ (Cramer, 2004) งานวิจัยที่นำแนวสมดุภาษาไปใช้พบว่า การจัดกิจกรรมเป็นขั้นตอนเช่น การฟังและดู การอ่านวิเคราะห์ การเขียนสะท้อนผล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการอ่านตามความสนใจ สามารถส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุภาภรณ์ ทาวิ, 2565) ขณะที่การจัดกิจกรรมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และกิจกรรมอิสระ ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน (วิภาพร คุปติเกษม, 2558) อีกทั้งการบูรณาการกิจกรรมสร้างประสบการณ์ การให้ความรู้ใหม่ การฝึกปฏิบัติ และการสรุปผล ยังช่วยเสริมสร้างความสามารถด้านการเขียนอย่างเป็นระบบ (สิโรตม์ จุ้ยเปี่ยม, 2563) ในระดับสากล แนวสมดุภาษายังเน้นการอ่านออกเสียง การอ่านแบบมีคำแนะนำ และการอ่านอย่างอิสระควบคู่กับการเขียนแบบเป็นแบบอย่าง การเขียนร่วม และการเขียนอิสระ เพื่อพัฒนาทั้งการถอดรหัสและการสร้างความหมายจากข้อความ (DeGraaf, 2021) รวมทั้งการจัดกิจกรรมก่อนอ่าน ระหว่างอ่าน และหลังอ่าน ตลอดจนกระบวนการเขียนตั้งแต่การวางแผนจนถึงการเผยแพร่ผลงาน (Tompkins, 2014) แนวทางดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเชิงลึก พัฒนาทักษะภาษาอย่างสมดุล และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการอ่านและการเขียนในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการสังเคราะห์การเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา ผู้วิจัยได้กำหนดให้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษามีกระบวนการเรียนการสอน 7 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ 2 เพิ่มเติมคำศัพท์ใหม่ ขั้นที่ 3 ตั้งใจฝึกอ่านคำ ขั้นที่ 4 เน้นย้ำอ่านเขียน ขั้นที่ 5 เพียรสร้างความรู้ใหม่ ขั้นที่ 6 ภูมิใจนำเสนอผลงาน ขั้นที่ 7 นำประสบการณ์ไปใช้

สื่อการสอนตามแนวสมดุภาษา

สื่อการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษามุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ทางภาษาอย่างหลากหลาย และสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน โดยอารี สันหลวี (2550) กล่าวว่า การพัฒนาการสอนภาษาเริ่มจากการใช้หนังสืออ่านเล่มเล็กที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและคำนึงถึงความสนใจของเด็ก สอดคล้องกับ Tompkins, G. (2014) ที่เสนอการอ่านแบบแบ่งปัน (Shared Reading) โดยครูใช้หนังสือขนาดใหญ่เป็นสื่อเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีความหมายหลังจากนั้นผู้เรียนจะได้ฝึกอ่านจากหนังสือเล่มเล็กด้วยตนเองหรือร่วมกับเพื่อน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะการเขียน ขณะเดียวกัน Samantha J. Hebzynski (2017) ชี้ให้เห็นว่าสื่อการอ่านควรมีความหลากหลายและสอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ขณะที่ Yukon Department of Education (2018) เน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่อุดมด้วยสื่อภาษาและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาเรื่องสื่อการสอนตามแนวสมดุภาษาสะท้อนให้เห็นว่าสื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านการเขียนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะภาษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ผู้วิจัยจึงได้สร้างสื่อการเรียนการสอนเพื่อเป็นปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา คือ หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดมาตราตัวสะกด เพลงมาตราตัวสะกด เกมสร้างจากเว็บไซต์ wordwall และเกมการศึกษา สื่อสไลด์ ใบงาน ชิ้นงาน และจัดหาสื่อของจริงที่อยู่รอบตัวนักเรียน

การวัดผลประเมินผลตามแนวสมดุภาษา

การวัดผลประเมินผลตามแนวสมดุภาษาเป็นกระบวนการที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งวินิจฉัยจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนเพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาทักษะภาษาและทักษะชีวิต (อารี สันหลวี, 2550) การประเมินครอบคลุมทักษะการสื่อสาร การคิดแก้ปัญหาการทำงานร่วมกัน และการจัดการตนเอง ผ่านวิธีการหลากหลาย เช่น การสังเกต การฟังการอ่าน การพูด และการศึกษาผลงานของนักเรียน นอกจากนี้ การประเมินยังเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องโดยใช้การประเมินเชิงวินิจฉัย แฟ้มสะสมผลงาน และการสะท้อนผลการเรียนรู้ (Tompkins, 2014) การจดบันทึกพฤติกรรมขณะอ่านและการตั้งคำถามเพื่อประเมินความเข้าใจช่วยสะท้อนความสามารถรายบุคคล (Hebzynski, 2017) อีกทั้งการใช้ทั้งการประเมินแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการอย่างต่อเนื่องช่วยให้ครูสามารถปรับการสอนได้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน (Zygouris-Coe, 2001) โดยสรุป การประเมินตามแนวสมดุภาษามุ่งใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้รายบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ

ระเบียบวิธีวิจัย

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามแนวสมดุภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน การเขียนคำที่มีตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา (R&D) นวัตกรรมการศึกษาของรัตนะ บัวสนธ์ (2567) แบ่งเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เรื่อง การอ่าน การเขียนคำที่มีตัวสะกด โดยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความวิจัย เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการด้านการอ่าน การเขียนคำและประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนของโรงเรียนวัดป่าแดง ที่เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 22 คน ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดป่าแดงได้ศึกษาสภาพปัญหาของนักเรียนเรื่องการอ่านการเขียนคำที่มีตัวสะกดจากผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT)

และจากบันทึกหลังสอนในแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านการเขียนคำที่มีตัวสะกด และได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของ ผู้ปกครองของนักเรียนจำนวน 22 คน ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตอำเภอไชยปราการทุกคน (26 คน) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน แบบสอบถามครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตอำเภอไชยปราการ หากคุณภาพของแบบสอบถามผู้ปกครองและแบบสอบถามครูผู้สอนในเขตอำเภอไชยปราการ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา นำผลมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ วิเคราะห์ข้อมูลแบบวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วจัดเป็นหมวดหมู่ สรุปเป็นสาระสำคัญเป็นข้อค้นพบจากการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและหาประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา ผู้วิจัยดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ยกร่างรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา ขั้นที่ 2 จัดทำเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา คือ 1) คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา 3) แบบทดสอบเรื่อง การอ่าน การเขียน คำที่มีตัวสะกด ขั้นที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนและเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและแบบประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการใช้รูปแบบ หากคุณภาพเครื่องมือโดย นำแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เลือกค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนต่อไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำรูปแบบการเรียนการสอนที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบ 1:1 และ แบบ 1:3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ตามเกณฑ์ 80/80 ขั้นที่ 4 ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับประชากรต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา ผู้วิจัยนำรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษาไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนโรงเรียนวัดป่าแดง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 29 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เป็นนักเรียนกลุ่มเดียวกับกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง ตามแผนการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบเรื่อง การอ่าน การเขียนคำที่มีตัวสะกด ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบเรื่อง การอ่านคำที่มีตัวสะกด มี 2 ตอน ตอนที่ 1.1 วัดความรู้เรื่องหลักการอ่านคำที่มีตัวสะกด ตอนที่ 1.2 วัดความสามารถด้านการอ่านออกเสียงคำที่มีตัวสะกด 2) แบบทดสอบเรื่อง การเขียนคำที่มีตัวสะกด มี 2 ตอน ตอนที่ 1.1 วัดความรู้เรื่อง หลักการเขียนคำที่มีตัวสะกด ตอนที่ 1.2 วัดความสามารถด้านการเขียนคำที่มีตัวสะกด หากคุณภาพของแบบทดสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา นำแบบทดสอบที่ผ่านการประเมินมาหาค่าความยาก ค่าดัชนีอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR-20 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่แบบ Paired Samples t-test การวัดเจตคติด้านการอ่านและการเขียนใช้แบบสังเกตพฤติกรรมแบบมาตรวัดประมาณค่า 3 ระดับคือดี พอใช้ ต้องปรับปรุง การวัดผลเจตคติด้านการอ่านใช้ผลการสังเกตพฤติกรรมครั้งที่ 12 ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24 ซึ่งเป็นการสังเกตพฤติกรรมครั้งสุดท้าย การวัดเจตคติด้านการเขียนใช้ผลการสังเกตพฤติกรรมครั้งที่ 12 ในแผนการจัดการ

เรียนรู้ที่ 25 ซึ่งเป็นการสังเกตพฤติกรรมครั้งสุดท้ายจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่อง การอ่านการเขียนคำที่มีตัวสะกด หากคุณภาพของแบบสังเกตพฤติกรรมโดย ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านประเมินความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา ผู้วิจัยดำเนินงานดังนี้ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดป่าแดง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 29 คน เป็นประชากรที่ผ่านการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน หากคุณภาพแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนโดย ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านประเมินความสอดคล้อง นำแบบประเมินไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบ 1:3 หากคุณภาพทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าไม่ได้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน และเป็นเด็กเล็กมีประสบการณ์ทางภาษาน้อย ผู้วิจัยจึงใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์นักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการด้านการอ่านการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 75.31 ซึ่งแม้อยู่ในระดับดีแต่ยังต่ำกว่าระดับประเทศ และมีความแตกต่างระหว่างบุคคลสูง ($S.D = 22.78$) นักเรียนมีความต้องการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่สนุกสนาน เช่น หนังสือภาพ เพลง เกม และแบบฝึกหัด ด้านผู้ปกครอง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันและขาดบทบาทในการส่งเสริมการอ่านเขียนที่บ้าน แต่มีความต้องการให้บุตรหลานอ่านออกเขียนได้และต้องการร่วมฝึกอ่านไปพร้อมกับบุตรหลาน ด้านผู้วิจัยที่เป็นครูผู้สอนโรงเรียนวัดป่าแดง พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้การเรียนรู้การอ่านเขียนเป็นไปอย่างล่าช้าต้องใช้เวลาเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรทำให้กระทบต่อการเรียนรู้ในรายวิชาอื่น ครูมีความต้องการแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทผู้เรียน ด้านครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตอำเภอไชยปราการ พบสภาพปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะปัญหาการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกดของผู้เรียน ขณะเดียวกันความต้องการแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเน้นด้านกระบวนการและเทคนิคการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับแรก

2. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา เพื่อ ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน การเขียนคำที่มีตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด รูปแบบการเรียนการสอนมี 5 องค์ประกอบได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษามีกระบวนการเรียนการสอน 7 ขั้นตอนได้แก่ 1) ทบทวนความรู้เดิม 2) เพิ่มเติมคำศัพท์ใหม่ 3) ตั้งใจฝึกอ่านคำ 4) เน้นย้ำอ่านเขียน 5) เพียรสร้างความรู้ใหม่ 6) ภูมิใจนำเสนอผลงาน 7) นำประสบการณ์ไปใช้ ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษาเพื่อประเมินประสิทธิภาพปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษาเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ด้านที่ประเมิน	แบบ 1:1 E1	แบบ 1:1 E2	แบบ 1:3 E1	แบบ 1:3 E2	ผลการประเมิน
ความสามารถด้านการอ่าน	83.33	82.22	85.83	83.33	สูงกว่าเกณฑ์
ความสามารถด้านการเขียน	82.08	81.67	83.47	82.78	ร้อยละ 80

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา หลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน การเขียนคำที่มีตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความรู้และความสามารถในการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา

รายการประเมิน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
ความรู้เรื่อง หลักการอ่านคำที่มีตัวสะกด	2.66	1.9	8.48	1.52	19.83**
ความสามารถด้าน การอ่านคำที่มีตัวสะกด	1.76	1.63	17.03	3.01	32.83**
ความรู้เรื่อง หลักการเขียนคำที่มีตัวสะกด	1.90	1.16	8.34	1.42	23.49**
ความสามารถด้าน การเขียนคำที่มีตัวสะกด	1.03	1.07	8.24	1.43	37.03**

** ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางพบว่า นักเรียนมีความรู้เรื่อง หลักการอ่านคำที่มีตัวสะกด หลักการเขียนคำที่มีตัวสะกด นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านคำที่มีตัวสะกด ความสามารถในการเขียนคำที่มีตัวสะกด สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนทุกคน (ร้อยละ 100) มีระดับเจตคติเรื่อง การมีมารยาทในการอ่าน และการมีมารยาทในการเขียน อยู่ในระดับดี

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความรู้และความสามารถในการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุลภาษา

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ฉันชอบการอ่านคำทบทวนจากสื่อสไลด์ก่อนเริ่มเรียน	2.93	0.26	มาก
2	ฉันชอบการเรียนรู้คำใหม่ที่ครูสอนพร้อมภาพประกอบ	2.97	0.19	มาก
3	ภาพประกอบคำศัพท์ช่วยให้ฉันเข้าใจความหมายของคำได้ดี	2.97	0.19	มาก
4	ฉันสนุกเมื่อได้ฝึกอ่านคำจากเพลงหรือสื่อวิดีโอ	2.97	0.19	มาก
5	ฉันสนุกเมื่อได้เล่นเกมอ่านคำเช่น บัตรคำ จิ๊กซอ หรือเกม wordwall ในคอมพิวเตอร์	2.97	0.19	มาก
6	ฉันชอบอ่านหนังสือชุดมาตราตัวสะกดและทำแบบฝึกหัดเรื่องคำที่มีตัวสะกด	2.97	0.19	มาก
7	ฉันชอบการช่วยกันคิดคำและเขียนคำที่มีตัวสะกดกับเพื่อน ๆ	2.97	0.19	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
8	ฉันรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน	2.90	0.31	มาก
9	ฉันชอบคำที่มีตัวสะกดจากเพลงหรือสิ่งรอบตัว	2.97	0.19	มาก
10	ฉันชอบเรียนภาษาไทยเรื่องการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกด	2.97	0.19	มาก
รวม		2.96	0.21	มาก

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาด้านสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเรื่องการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า

ด้านนักเรียน ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ และมีความแตกต่างระหว่างบุคคลค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่ายังมีผู้เรียนบางส่วนที่ประสบปัญหาด้านการอ่านอย่างชัดเจน ขณะเดียวกัน นักเรียนมีความต้องการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่สนุกสนาน สะท้อนถึงความจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน และไม่มีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านการเขียนของบุตรหลาน อย่างไรก็ตาม ผู้ปกครองมีความต้องการให้บุตรหลานอ่านเขียนได้ และต้องการมีส่วนร่วมในการฝึกอ่านร่วมกับบุตรหลาน แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองยังขาดแนวทางและสื่อช่วยฝึกการอ่านเขียนให้บุตรหลาน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ปกครองที่ยังไม่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ ด้านครูผู้สอนโรงเรียนวัดป่าแดง พบว่าความแตกต่างทางภาษาแม่ของผู้เรียนส่งผลให้ต้องใช้เวลาในการสอนมากกว่าที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ และกระทบต่อการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม จึงมีความต้องการรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของนักเรียน ด้านครูผู้สอนในเขตอำเภอไชยปราการ พบสภาพปัญหาของผู้เรียน ด้านการอ่านการเขียนคำที่มีตัวสะกดอยู่ในระดับมาก ครูมีความต้องการแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กระบวนการสอน เทคนิคการสอน ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐพงศ์ เชื้อเพชร (2560) ที่ได้ศึกษาปัญหาการอ่านสะกดคำและด้านการเขียนสะกดคำของนักเรียน พบว่า สภาพทางด้านร่างกาย ระดับสติปัญญา อารมณ์ของนักเรียน ความสนใจของนักเรียน ความรู้พื้นฐานของนักเรียน ภูมิหลังของนักเรียน ล้วนแล้วแต่ส่งผลต่อการเรียนและพัฒนาทักษะการใช้ภาษาทั้งสิ้น รุ่งฤดี แผลงสร (2560) กล่าวถึงหลักการสำคัญ 3 ประการคือ แนวคิด วิธีการสอน และกลวิธีการสอนที่ต้องสอดคล้องกัน ผู้สอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ควรบูรณาการข้อดีของวิธีสอนภาษาต่างประเทศแต่ละวิธีมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของทั้งผู้เรียนและผู้สอน ก็ย่อมทำให้การเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศบรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนทุกฝ่าย

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะทางภาษาไม่สามารถพิจารณาเฉพาะความสามารถของผู้เรียนเพียงด้านเดียว แต่เกี่ยวข้องกับบริบททางภาษา สภาพแวดล้อมทางสังคม บทบาทของผู้ปกครองและครูร่วมกัน โดยเฉพาะในบริบทของผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่ใช้ภาษาแม่แตกต่างจากภาษาไทย ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อกระบวนการเรียนรู้ภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง ทำให้เกิดความยากลำบากในการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกด การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความแตกต่างทางภาษาและบริบทของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อยกระดับความสามารถด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนอย่างยิ่งยวด

2. รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านการเขียน คำที่มีตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มี 5 องค์ประกอบคือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน การวัดประเมินผล ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิริติ นันทพงษ์ (2565) และ สกฤตการ สังข์ทอง (2562) ที่ได้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ไว้ 5 องค์ประกอบคือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวสมดุภาษาโดยเลือกกิจกรรม อ่านร่วมกันทั้งชั้น (Shared Reading) และกิจกรรมเขียนร่วมกัน (Shared Writing) นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางการจัดกิจกรรมแล้วสร้างรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษาที่มีกระบวนการเรียนการสอน 7 ขั้นตอนคือ 1) ทบทวนความรู้เดิม 2) เพิ่มเติมคำศัพท์ใหม่ 3) ตั้งใจฝึกอ่านคำ 4) เน้นย้ำอ่านเขียน 5) เพียรสร้างความรู้ใหม่ 6) ภูมิใจนำเสนองาน 7) นำประสบการณ์ไปใช้ ซึ่งผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยเหตุปัจจัยดังนี้

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษามีกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความหลากหลายทางภาษาและบริบทของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม และช่วยเสริมศักยภาพของครูผู้สอน นำไปสู่การพัฒนาความรู้ ความสามารถด้าน การอ่านการเขียน และสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษาที่พัฒนาขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 7 ขั้นตอน มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม จัดกิจกรรมให้นักเรียนร้องเพลงและทำท่าประกอบเพื่อบริหารสมองและเตรียมความพร้อมก่อนเรียน นักเรียนได้ทบทวนการอ่านสะกดคำแม่ ก กา หรือคำที่เรียนในช่วงก่อนหน้าจากสื่อสไลด์ช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้พื้นฐานเดิมกับการเรียนรู้ใหม่ ทำให้นักเรียนมีความพร้อมในการเรียน ขั้นที่ 2 เพิ่มเติมคำศัพท์ใหม่เปิดโอกาสให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านการสังเกตคำ ภาพประกอบ และการสนทนา ซึ่งช่วยให้นักเรียนรู้ความหมายของคำและเสริมสร้างความเข้าใจภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง ดังที่ปรากฏในหนังสือเรื่องสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain based Learning) ของ พรพิไล เลิศวิชา (2552) กล่าวว่า สมองเรียนรู้ภาษาได้ดีเมื่อมีภาพและเหตุการณ์มาเกี่ยวข้อง นักเรียนได้ฝึกอ่านสะกดคำตามครู อ่านพร้อมครู และอ่านเอง ทำให้นักเรียนสามารถอ่านคำได้ถูกต้องตามครูซึ่งเป็นแบบอย่างการอ่านที่ดี ขั้นที่ 3 ตั้งใจฝึกอ่านคำและขั้นที่ 4 เน้นย้ำอ่านเขียน ช่วยพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญด้านการอ่านและการเขียนผ่านการฝึกซ้ำ ๆ ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การร้องเพลง การเล่นเกม การอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดมาตราตัวสะกดแล้วทำแบบฝึกหัด ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานและแรงจูงใจในการเรียนรู้ ดังที่ วิภาพร คุปติเกษม (2558) กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลายทั้งจากการอ่านหนังสือ นิทาน กิจกรรมเกมการศึกษา และกิจกรรมการอ่านและการเขียนอิสระส่งผลให้ผลการเรียนรู้สูงขึ้น ขั้นที่ 5 เพียรสร้างความรู้ใหม่เปิดโอกาสให้นักเรียนบูรณาการทักษะการอ่านและการเขียนไปสู่การสร้างคำใหม่ในใบงานคิดแล้วเขียนคำและชิ้นงานหนังสือคำศัพท์มาตราตัวสะกดร่วมกับเพื่อน ๆ ส่งเสริมการคิดอย่างอิสระและการเรียนรู้แบบนำตนเอง การจัดการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษากำหนดให้นักเรียนจัดทำ “หนังสือทำมือ” แล้วออกมาแนะนำหนังสือทำมือหรือหนังสือเล่มเล็กมีประโยชน์ในการเรียนภาษาดังที่ปรากฏในหนังสือเรื่องสอนภาษาไทยตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain based Learning) ของ พรพิไล เลิศวิชา (2552) กล่าวไว้ว่า การทำหนังสือเล่มเล็ก มีประโยชน์มากในการเรียนภาษา นักเรียนจะใช้ความจำเสียง ภาพ และคำ มาเรียงลำดับ เป็นการช่วยจำ และเรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ และโครงเรื่องแบบง่าย ๆ ไปในตัว นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ยังไม่ได้เรียนเรื่องการแต่งประโยค ผู้วิจัยจึงได้ประยุกต์

ให้นักเรียนทำชิ้นงานหนังสือคำศัพท์มาตราตัวสะกดซึ่งมีลักษณะเป็นหนังสือเล่มเล็กโดยให้คิดคำและเขียนคำขึ้นมาใหม่ไม่ซ้ำกับคำที่เรียนไปแล้วทำให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้เองขึ้นมาใหม่จากการเรียนรู้ การทำใบงานคิดแล้วเขียนคำหรือชิ้นงานหนังสือคำศัพท์มาตราตัวสะกดร่วมกับเพื่อน ๆ ในกลุ่มทำให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันและได้ฝึกใช้ภาษาสื่อสารในการทำงานดังที่ กันตวรรณ มีสมสาร (2554) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันทำให้นักเรียนได้ใช้ทักษะทางภาษาในการทำงาน เกิดความเชี่ยวชาญและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ขั้นที่ 6 ภูมิใจนาเสนอผลงานนักเรียนออกมานำเสนอผลงานใบงานหรือชิ้นงานของตน ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสาร การประเมินตนเอง และการเรียนรู้จากเพื่อน ผ่านการนำเสนอและการให้ข้อมูลสะท้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ สุดท้ายขั้นที่ 7 นำประสบการณ์ไปใช้ นักเรียนได้หาคำในมาตราตัวสะกดที่เรียนจากสื่อต่าง ๆ รอบตัว ช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่เรียนกับชีวิตประจำวัน เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ในขั้นนำประสบการณ์ไปใช้มีการบ้านให้นักเรียนไปฝึกอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดมาตราตัวสะกดให้ผู้ปกครองฟังที่บ้านและครุติดตามผลการอ่านของนักเรียนจากผู้ปกครองเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนเพิ่มเติมหลังจากเรียนที่โรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษาอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนว่ากระบวนการเรียนในรูปแบบการสอนตามแนวสมดุภาษานี้มีความเหมาะสมกับพัฒนาการและบริบทของนักเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ กระตุ้นแรงจูงใจ และสามารถส่งเสริมสามารถด้านการอ่านการเขียนคำที่มีตัวสะกดและเจตคติที่ดีด้านการมีมารยาทการอ่านการเขียน ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกระบวนการสร้างและพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษามีลำดับขั้นตอนตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมการศึกษาทำให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษาที่มีประสิทธิภาพ

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษาเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านการเขียนคำที่มีตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษาที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้จริง และส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกดสูงขึ้นอย่างชัดเจน เนื่องมาผู้วิจัยปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 24 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2542) ที่กำหนดให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ดังนี้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษาเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านการเขียนคำที่มีตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตรงกับความต้องการของผู้เรียน รูปแบบมีกระบวนการเรียนการสอนที่เป็นระบบสอดคล้องกัน เน้นการเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับเพื่อน เช่น การช่วยกันคิดคำและเขียนคำ ได้

นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เป็นการส่งเสริมความมั่นใจและสร้างความภาคภูมิใจในผลงานของตน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ได้แก่ 1) รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษาสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1 หรือภาคเรียนที่ 2 ได้ตามความเหมาะสมของผู้เรียนและการออกแบบโครงสร้างเวลาเรียนของครูผู้สอน 2) ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้คำที่มีตัวสะกด 1 มาตรา กำหนดไว้ 3 ชั่วโมง สามารถปรับลดหรือเพิ่มได้ตามความเหมาะสมกับระดับความสามารถและความแตกต่างของผู้เรียน 3) รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษามีสื่อสำคัญคือหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดมาตราตัวสะกดที่สอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของในหลวงรัชกาลที่ 9 สามารถนำไปบูรณาการสอนร่วมกับกลุ่มสาระอื่นที่มีเนื้อหาเดียวกันได้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการสอนในแต่ละขั้นตอนสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ 1) ควรศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้น หรือในบริบทของสถานศึกษาที่หลากหลาย เพื่อยืนยันความคงทนของประสิทธิผลของรูปแบบ 2) ควรศึกษาผลในระยะยาว เพื่อประเมินความคงอยู่ของทักษะการอ่านการเขียนหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษา 3) ควรขยายการวิจัยไปสู่ทักษะทางภาษาอื่น เช่น การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หรือเนื้อหาอื่น เช่น คำอักษรรนำ คำควบกล้ำ หรือกลุ่มสาระอื่น เช่น กลุ่มสาระภาษาอังกฤษ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญจากการวิจัยครั้งนี้ คือการได้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวสมดุภาษาที่มีโครงสร้างองค์ประกอบครบถ้วน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล และปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จ และมีกระบวนการเรียนการสอน 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ทบทวนความรู้เดิม 2) เพิ่มเติมคำศัพท์ใหม่ 3) ตั้งใจฝึกอ่านคำ 4) เน้นย้ำอ่านเขียน 5) เพียรสร้างความรู้ใหม่ 6) ภูมิใจนำเสนอผลงาน 7) นำประสบการณ์ไปใช้ กระบวนการเรียนการสอนทั้ง 7 ขั้นตอนนี้ได้ออกแบบให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางภาษาและบริบทของผู้เรียน ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเรื่อง การอ่าน การเขียนคำที่มีตัวสะกดมีประสิทธิภาพ พัฒนาทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีตัวสะกดของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กันตวรรณ มีสมสาร. (2554). รูปแบบการสอนภาษาโดยบูรณาการแนวสมดุภาษาและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมความสามารถทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 [วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณจิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- กิริติ นันทพงษ์. (2565). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษา และการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษาวิชาชีวศตรู [วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณจิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- ชุตินา ขุนแสง และยงยุทธ ขุนแสง. (2563). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำวิชาภาษาไทยระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานกับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ [วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง].

- ณัฐพงศ์ เชื้อเพชร. (2560). สภาพและแนวทางแก้ไขปัญหาการอ่านสะกดคำและเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- ทิตนา แคมมณี. (2561). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลี้ยง ทมทอง. (2556). ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้. บริษัท ทริปปี้ล กรุ๊ป จำกัด.
- บุษบา กรุดประโคน. (2563). การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แนวสมดุลภาษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการอ่านการเขียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา].
- พรไพไล เลิศวิชา. (2552). สอนภาษาไทยตามแนวคิด *Brain-based learning*. สำนักวิชาการและมาตรฐานการเรียนรู้.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2567). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งฤดี แผลงศร. (2560). ศาสตร์การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภาพร คุปติเกษม. (2558). การพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่องอักษรนำและทักษะการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การสอนแนวสมดุลภาษา [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- สกุลการ สังข์ทอง. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MECCA เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย [วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา, 116(74ก), 1–20.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2567). ผลการสอบวัดประเมินระดับชาติ (RT/NT) ปีการศึกษา 2566 ของโรงเรียนขนาดเล็ก. สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- สิโรตมภ์ จัยเปี่ยม. (2563). ผลการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้กลยุทธ์การเขียนเชิงโต้ตอบและแนวสมดุลภาษาที่มีต่อความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 [วิทยานิพนธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- สุวกาญจน์ ทาวิ. (2565). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจตามแนวสมดุลภาษาสำหรับนักเรียนประถมศึกษา [วิทยานิพนธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- อารี สันทรวี. (2550). การสอนภาษาไทยแนวสมดุลภาษา (ชั้นอนุบาล 1–ประถมศึกษาปีที่ 6). ชมรมเด็ก.
- Cramer, R. L. (2004). *The language arts: A balanced approach to teaching reading, writing, listening, talking, and thinking*. Pearson Education.
- DeGraaf, A. A. (2021). *Building teachers' instructional capacity in a balanced literacy framework: A case study of a high-poverty elementary school's literacy practices* [Doctoral dissertation, University of Wisconsin–Madison].
- Fitzgerald, J. (1999). What is this thing called “balance”? *The Reading Teacher*, 53(2), 100–107.
- Fresch, M. J. (2017). *Strategies for effective balanced literacy*. Shell Educational Publishing.

- Hebzyński, S. (2017). *Balanced literacy strategies* [Master's thesis, St. Cloud State University].
- Reif, S. F. (2007). *How to reach and teach all children through balanced literacy: User-friendly strategies, tools, activities, and ready-to-use materials*. Jossey-Bass.
- Tompkins, G. E. (2014). *Literacy for the 21st century: A balanced approach*. Pearson Education Limited.
- Yukon Department of Education. (2018). *Balanced literacy booklet*.
<https://yukon.ca/en/balanced-literacy-booklet>
- Zygouris-Coe, V. (2001). *Balanced reading instruction in K-3 classrooms*. Florida Literacy and Reading Excellence (FLaRE) Center, College of Education, University of Central Florida.